

PALUPERA VALLAVOLIKOGU

OTSUS

EELNÕU

Hellenurme

11. mai 2017 nr

Arvamuse andmine Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu kohta

14. detsembril 2016. a kinnitasid Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla volikogud ühinemislepingu ning võtsid vastu otsuse, millega taotleatakse Vabariigi Valitsuselt haldusterritoriaalse korralduse muutmist ühinemise teel uue ühise omavalitsusüksuse moodustamiseks, mille nimeks on Elva vald.

Vabariigi Valitsus kiitis esitatud taotluse heaks ning võttis 29.12.2016 vastu määruse nr 168 „Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine” muutmise“.

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustub pärast 2017. aasta kohalike omavalitsuste volikogu valimisi omavalitsusüksus Elva vald, mille territooriumi suurus on 649,2 km² ja rahvaarv 14 202 (rahvastikuregistri 01.01.2017 andmete seisuga). Lähtudes asjaolust, et Puka Vallavolikogu ja Rõngu Vallavolikogu võtsid 11. aprillil 2017. a vastu otsused Puka valla külade (Aakre küla, Palamuste küla, Pedaste küla, Purtsi küla, Pühaste küla ja Rebaste küla) üleandmiseks Rõngu valla koosseisu ning esitasid ka vastavasisulised taotlused Valga maavanema ja Tartu maavanema kaudu Vabariigi Valitsusele, suureneb moodustuva Elva valla territoorium ja rahvaarv veelgi. 01.01.2017 seisuga on üleantavate külade elanike arv 488 ning üleantava territooriumi suurus 79,668 km².

Haldusreformi seaduse (edaspidi HRS) § 9 lõike 2 järgi algatas Vabariigi Valitsus oma ettepanekuga nende kohaliku omavalitsuse üksuste haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise, mis ei vasta rahvastikuregistri andmete kohaselt 2017. aasta 1. jaanuari seisuga omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile ja mis ei ole volikogude algatatud ühinemisel ühinemas kriteeriumile vastavaks ning millele Vabariigi Valitsus ei kohalda HRS § 9 lõikes 3 sätestatud erandit. Vabariigi Valitsuse ettepanek võib hõlmata ka kriteeriumile vastavat omavalitsust, kui see on vajalik teise omavalitsuse kriteeriumi täitmiseks ja ühinemisel oleks positiivne mõju Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (edaspidi ETHS) § 7 lõikes 5 nimetatud asjaoludele.

Rahandusministeerium esitas 15.02.2017 Palupera Vallavolikogule arvamuse avaldamiseks haldusreformi seaduse § 9 lõike 2 kohase Vabariigi Valitsuse ettepaneku ehk Vabariigi Valitsuse määruse „Elva linna, Konguta valla, Nõo valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“ eelnõu.

Eelnõus tuuakse välja, et kuna volikogude algatatud ühinemiste etapis ei taotlenud alla kriteeriumi olev Nõo vald ühinemist ühegi piirinaabriga ega osalenud üheski ühinemisläbirääkimises ega teinud vajalikke menetlustoiminguid HRS tähtaegu arvestades, peab Vabariigi Valitsus haldusreformi eesmärgi ja kriteeriumi täitmiseks algatama Nõo valla ühendamise

omalgatuslikult ühinemist taotlenud Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu vallaga.

Eelnõuga moodustatakse Elva linna, Konguta valla, Palupera valla (Astuverre, Astra, Hellenurme, Mäelooga, Palupera, Pastaku ja Urmi küla), Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla volikogude algatusel ning Vabariigi Valitsuse algatusel Nõo valla ühinemise teel Tartu maakonna koosseisus uus haldusüksus nimega Elva vald (kogupindala 818,2 km², rahvaarv 01.01.2017 seisuga 18 372).

Lähtudes HRS § 12 lõike 2 punktist 2 esitab kohalik omavalitsus hiljemalt 2017. aasta 15. maiks maavanemale otsuse vormis põhjendatud arvamuse Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta.

Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla esindajatest moodustatud juhtkomisjon edastas 13. märtsil 2017. a Nõo Vallavolikogule pöördumise, milles tehti ettepanek kohtuda ühiseks nõupidamiseks, et arutada Vabariigi Valitsuse ettepanekut ja kavandada edasisi tegevusi.

Nõo Vallavolikogu on arutanud juhtkomisjoni ettepanekut 23. märtsil 2017. a toimunud istungil ja toonud 24. märtsil 2017. a saadetud kirjas nr 15.1.3/409-1 välja järgneva:

„Rahandusministeeriumi poolt on esitatud ettepanek Elva vallaks ühinevatele omavalitsustele, mille sisuks on Vabariigi Valitsuse ettepanek ühendada Nõo vald Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla ühinemisel tekkiva omavalitsusega.

Nõo Vallavolikogu on seisukohal, et Nõo valla jaoks on parim jätkata iseseisva omavalitsusena.

Nõo vald teatab, et valmistab ette volikogu otsuse vormis arvamust, milles põhjendame oma soovi jääda käimasoleva haldusterritoriaalse korralduse ja piiride muutmise käigus kestma iseseisva omavalitsusena.

Eeltoodust tulenevalt ei pea Nõo Vallavolikogu otstarbekaks liitumisläbirääkimiste algatamist haldusreformi praeguses faasis. Küll aga oleks valla esindajad valmis kohtuma naaberomavalitsuste esindajatega, et arutada erinevaid koostöövõimalusi.“

Palupera Vallavolikogu ei nõustu Vabariigi Valitsuse ettepanekuga Nõo vald sundühendada Elva linna, Konguta valla, Nõo valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu vallaga alljärgnevatel põhjustel:

- 1) Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla ühinemisel moodustuv Elva vald täidab nii seadusest tuleneva miinimumkriteeriumi kui ka soovitusliku 11 000 elaniku piiri ning on haldussuutlik ja vastab haldusreformi eesmärgile;
- 2) Arvestades Tartumaa ja Valgamaa piirkonda ei ole otstarbekas paisutada ühte omavalitsust (Elva valda) teistest omavalitsustest pea kaks korda suuremaks. Tartumaale ülisuure, omavahel mitte haakuva ja logistiliselt raskesti seondatava omavalitsuse moodustamise tulemusel saab kannatada piirkonna tasakaalustatud areng ja see ei mõju positiivselt moodustuva Elva valla ega ka mitte Tartumaa arengule (suuruselt järgmine ühinemise teel tekkiv omavalitsus Tartumaal on Tartu vald 10 500 elanikuga);
- 3) Nõo vald on kogu läbirääkimiste protsessi jooksul olnud seisukohal, et ei pea vajalikuks Elva valla suunalisi läbirääkimisi, kuna enamikule Nõo valla inimestest on peamiseks tõmbekeskuseks Tartu linn, mitte Elva linn. Seega ollakse avatud pigem Tartu suunalistele kokkulepetele. Nõo valla jõu ja sunniga ühendamisel lõhutakse ka kogu senine üksmeel ühineva kuue omavalitsuse vahel ning sundühendamisel on positiivse mõju asemel hoopis negatiivne mõju Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõikes 5 loetletud asjaoludele;

- 4) Arvestades Nõo valla sundühendamisel moodustada kavatsetava Elva valla 818,2 km² pindalaga ning erinevate piirkondade funktsionaalselt nõrkade sidemetega on eeldused elanike ühtekuuluvustunde tekkimiseks väga minimaalsed;
- 5) Planeeritav sundühendamine muudab oluliselt senise kuue valla ettevalmistustöö planeeritud rütmi ja ajakava ning mõne kuuga ei suudetaks sellisel tasemel uue omavalitsuse loomiseks ettevalmistusi teha (nt ühise infolehe väljaandmine, korraldatud jäätmeveo kontsessiooni andmine, sümboolikakonkurssi väljakuulutamise, valdkonnapõhiste komisjonide poolt uuele vallale õigusaktide eelnõude väljatöötamine jne).
- 6) Palupera vald toetab ka iseseisvalt haldussuutliku ja haldusreformi eesmärgi täitva Nõo valla otsust jätkata iseseisva omavalitsusena. Nõo valla rahvaküsitlusel osales 23. ja 24.04.2017. a 60,7% hääleõiguslikest inimestest, kellest 1792 (94,6%) inimest ei toeta Nõo valla ühinemist Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu vallaga uue haldusüksuse moodustamiseks. Küsitlusel osalenutest 1921 ehk 95,4% soovisid Nõo valla jätkamist iseseisva omavalitsusena.

Lähtudes eeltoodust ja võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 10, haldusreformi seaduse § 12 lõike 2 punkti 2, Palupera Vallavolikogu o t s u s t a b:

1. Mitte nõustuda Vabariigi Valitsuse määruse „Elva linna, Konguta valla, Nõo valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmine“ eelnõuga, mille alusel moodustatakse Elva linna, Konguta valla, Nõo valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla ühinemise teel uus haldusüksus.
2. Esitada Vabariigi Valitsusele ettepanek lõpetada määruse eelnõu „Elva linna, Konguta valla, Nõo valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmine " menetlus.
3. Teha otsus teatavaks Elva Linnavolikogule, Konguta Vallavolikogule, Nõo Vallavolikogule, Puhja Vallavolikogule, Rannu Vallavolikogule, Rõngu Vallavolikogule, Rahandusministeeriumile, Tartu ja Valga maavanematele.
4. Otsus jõustub teatavakstegemisel.
5. Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse (Kalevi t 1, 51010 Tartu) halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaide Palupera Vallavolikogule (Hellenurme, Palupera vald, Valgamaa) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

Vambola Sipilgas
volikogu esimees

Õiend Palupera Vallavolikogu 11.05.2017 otsuse eelnõu „Arvamuse andmine Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu kohta“ juurde

Õiguslik alus ja asjaolud

Rahandusministeerium esitas 15.02.2017 Palupera Vallavolikogule arvamuse avaldamiseks haldusreformi seaduse § 9 lõike 2 kohase Vabariigi Valitsuse ettepaneku ehk Vabariigi Valitsuse määruse „Elva linna, Konguta valla, Nõo valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmine“ eelnõu. Eelnõu kohaselt on algatanud Vabariigi Valitsus Nõo valla haldusterritoriaalse korralduse muutmise ja teinud ettepaneku ühendada Nõo vald Elva linna ning Konguta, Palupera, Puhja, Rannu ja Rõngu valdade ühinemise teel moodustuva Elva vallaga.

Haldusterritoriaalse korralduse ning haldusüksuse piiride ja nime muutmise algatamine, otsustamine, taotlemine ja nende kohta arvamuse andmine on volikogu ainupädevuses (KOKS § 22 lõige 1 punkt 10).

Otsuse vastuvõtmiseks on vajalik volikogu koosseisu hääلteenamus.

Haldusreformi seaduse § 12 lõike 2 punkti 2 kohaselt esitab kohaliku omavalitsuse üksus pärast Vabariigi Valitsuse ettepaneku saamist hiljemalt 2017. aasta 15. maiks maavanemale otsuse vormis põhjendatud arvamuse Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta.

Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei esita Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta 2017. aasta 15. maiks arvamust, loetakse nimetatud ettepanek (eelnõu) vastuvõetuks.

Eelnõu koostas vallasekretär Marina Lehismets.